

Atf-ı Nesak

- Atf harfleri denilen harflerle kelime veya cümleleri aynı hükme veya aynı anlama bağlamaktır.
- Atf harflerinden önceki kelimeye/cümleye mâtufun aleyh, sonraki kelimeye/cümleye de mâtuf denir.
- Mâtuf, mâtufnun aleyh'in harekesini alır.

Başlıca Atf Harfleri Ve Cümle Örnekleri

- **و ve** **دَهَبَ عَلَيَّ وَ خَالِدٌ** ali ve Halit gitti.
- **ف** **akebinde, hemen** **دَخَلَ الْمُعَلِّمُ الصَّفَّ فَقَوَّتَ التَّلَامِيذُ** öğretmen sınıfa girdi ve öğrenciler ayağa kalktı.
- **ثُمَّ** **sonra** **أَكَلْتُ الطَّعَامَ ثُمَّ شَرِبْتُ الْعَصِيرَ** yemek yedim sonra meyve suyu içtim.
- **أَوْ** **veya, ya da** **شَرِبَ قَهْوَةً أَوْ حَلِيبًا** kahve veya süt içti.
- **أَمْ** **yoksa** **أَتُفَضِّلُ الْقَهْوَةَ أَمْ الشَّايَ** kahve mi yoksa çay mı tercih edersin ?
- **إِمَّا** **ya.. ya, ya da, ister** **فَعَلَ هَذَا إِمَّا عَلِيٌّ وَ إِمَّا بَشِيرٌ** bunu ya Ali ya da Beşir yaptı.
- **حَتَّى** **...bile, dahil** **أَكَلْتُ السَّمَكَةَ حَتَّى رَأْسَهَا** başı da dahil balığı yedim.
- **لَا** **değil, olmadı** **هُوَ رَسَّامٌ لَا كَاتِبٌ** o ressamdır, yazar değil.
- **لَكِنْ** **fakat, lakin, aksine** **مَا جَاءَ الْمُدِيرُ لَكِنْ نَائِبُهُ** müdür gelmedi fakat yardımcısı geldi.
- **بَلْ** **bilakis, hayır, öyle değil** **دَهَبَ مُحَمَّدٌ بَلْ حَسَنٌ** Mahmut, hayır hasan gitti.
- Yukarıdaki atf harfleri ile kelime veya cümleyi aynı hükme bağlamaya atf-ı nesak denir.

Notlar ve Açıklamalar

- ✓ atıf harfi bir şeyin gecikme olmadan hemen sonra, hemen akabinde yapıldığını anlatır. Matuf ile matufun aleyh arasında bir sıra ve tertip vardır.
- ✓ atıf harfi bir bakıma virgül gibidir, tertip ya da sıra söz konusu değildir.
- ✓ matuf ile matufun aleyh arasında tertibe uyulduğunu belirtir fakat araya bir zaman (veya gecikme) girmiştir.
- ✓ **أَوْ** iki şeyden birini seçmeyi veya şüpheyi ifade eder.
- ✓ **أَمْ** ile kurulan cümlede karşıya sorulan şeyin aynı türden olmasına dikkat edilmelidir. Mesela kahve mi yoksa çay mı istersin gibi bir cümle **أَمْ** ile kurulan cümle yapısına uygundur.
- ✓ **إِمَّا** harfi **وَ** ile tekrarlanarak kullanılır.
- ✓ olumsuzluk ifade eder, değil anlamı verir.
- ✓ hatadan dönmeyi ifade eder. Kendinden önceki hükmü kaldırır.
- ✓ İsim isme atfedilebilir. **جَلَسَ الرَّجُلُ وَالْوَلَدُ** adam ve çocuk oturdu.
- ✓ Fiil fiile atfedilebilir. **هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ أَمَاتَكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ** Sizi yaratan, öldüren, sonra da diriltecek olan O'dur.

Atf-ı Beyan

- ❖ Kendinden önceki kelimeyi açıklamak için kullanılan kelimeye atf-ı beyan denir.
- ❖ Atf-ı beyan ; irab, müzekkerlik, müenneslik, müfret, müsenna ve cemi bakımından kendinden önceki kelimeye yani metbuuna uyar. mesela künye veya lakattan sonraki bir ismi açıklamak için veya ismi işaretten sonra kullanılan isimler atf-ı beyandır.

✚ **دَهَبَ صَدِيقُكَ مُحَمَّدٌ** arkadaşın Mahmut gitti.

✚ **قَرَأْتُ هَذَا الْكِتَابَ** bu kitabı okudum.

✚ **أَبُو الْقَاسِمِ مُحَمَّدٌ نَبِيُّنَا** Ebul kasım Muhammed as. Bizim peygamberimizdir.

✚ **أَمَّا رَبِّ الْعَالَمِينَ رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ** alemlerin rabbi olan, Musa ve Harunun Rabbine iman ettik.

✚ Tefsir harfi olan **أَيْ** yani, den sonra gelen kelime veya cümleler atf-ı beyandır.

عِنْدَهُ مَالٌ أَيْ دِينَارٌ onun yanında para yani dinar vardır.

✚ Tefsir harfi olan **أَنَّ** den sonra gelen kelime veya cümleler atf-ı beyandır.

نَادَيْتُ أَنْ إِذْهَبَ git diye bağırdım.